

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10CoCsp/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419200843
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8419200843.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovaným: 1/ U. S., K.. XX.X.XXXX, O. I.Á. XXX/X, XXX XX W. O., 2/ X. S., K.. XX.XX.XXXX, O. I. XXX/X, XXX XX W. O., zastúpeným JUDr. Petrom Vachanom, advokátom, so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 42350026, o zaplatenie 13.107,57 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 10Csp/80/2019-189 z 3.7.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti výroku III., ktorým v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol a výroku IV. o náhrade trov konania.

Žalovaní v 1. a 2. rade majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 925,70 eur zastavil. Žalovaných 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.333,87 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 3.333,87 eur od 23.6.2020 do zaplatenia, a to v mesačných splátkach po 100,- eur, pričom prvá splátka sa stane splatnou 27. deň mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku a ďalšie splátky vždy do 27. dňa toho ktorého nasledujúceho mesiaca až do úplného vyrovnania s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol. Žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 36 %. Posledným výrokom žalobcovi vrátil súdny poplatok za žalobu vo výške 48,80 eur.

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi žalobcom ako bankou a žalovanými ako klientmi - dlžníkmi bola na základe žiadosti žalovaných o poskytnutie spotrebného úveru dňa 24.5.2018 uzavretá písomná Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bol záväzok žalobcu poskytnúť žalovaným splátkový úver s označením druhu úveru ako „pôžička“ vo výške 14.400,-eur za účelom refinancovania iných úverov, ktorý sa žalovaní zaviazali splatiť v 60 mesačných anuitných splátkach vo výške 278,28 eura splatných k 22. dňu kalendárneho mesiaca počnúc dňom 22.6.2018, a to buď odpísaním z bežného účtu v banke, resp. príkazom na úhradu v prospech inkasného účtu. Celková čiastka, ktorú mali podľa zmluvy žalovaní splatiť (súčet výšky úveru a celkových nákladov spojených s úverom) bola v zmluve vyčíslená sumou 16.696,80 eura, pri RPMN 6,15 % a úrokovej sadzbe 5,90 % p.a. - fixnej do splatnosti. Priemerná hodnota RPMN bola uvedená vo výške 8,14 % a odplata vo výške 6,47 %. Dohodnuté bolo aj poistenie schopnosti splácať úver s tým, že za toto poistenie budú žalovaní uhrádzať mesačne sumu 6,82 eur. Poplatok za poskytnutie úveru nebol dohodnutý žiaden. Uzatvoreniu zmluvy predchádzala písomná žiadosť žalovaných o poskytnutie spotrebného úveru zo dňa

24.5.2018, v ktorej sa žalovaní vyjadrili, že v prípade schválenia úveru žiadajú o zriadenie Osobného účtu v Prima banke a o splatenie úverov v iných spoločnostiach, a to dvoch úverov vo B. O. a jedného v spoločnosti D. E. (N., I.). V žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru sú obsiahnuté aj kolónky označené ako Základné údaje o žiadateľovi a spolužiadateľovi a údaje o príjmoch žiadateľa a spolužiadateľa. Pri žalovanej v 1. rade je tam uvedené, že je vydatá, má 1 vyživovaciu povinnosť a vlastné bývanie, a že je zamestnaná ako robotníčka v potravinárskom priemysle u zamestnávateľa S., W.. W. Y..R.. W. L., a to od 1.7.2008. V kolónke, ktorá má obsahovať údaj - najnižší čistý mesačný príjem je napísané neuvedený. Pri žalovanom v 2. rade je tam uvedené, že má 1 vyživovaciu povinnosť a vlastné bývanie, a že je zamestnaný ako robotník v potravinárskom priemysle u zamestnávateľa S.K., W.. W. Y..R.. W. L., a to od 11.11.2000. V kolónke, ktorá má obsahovať údaj - najnižší čistý mesačný príjem je aj pri žalovanom v 2. rade napísané neuvedený. Žalobca preukázal čerpanie úveru žalovanými vo výške 14.400,- eur dňa 24.5.2018. Z prehľadu splácania úveru do predčasného zosplatenia bolo zistené, že v období od 22.6.2018 do 20.2.2019 žalovaní v splátkach zaplatili žalobcovi sumu spolu 1.638,03 eur z čoho suma 413,90 eur bola započítaná na úrok, suma 1.190,03 eur bola započítaná na istinu a suma 34,10 eur na poistné. Po predčasnom zosplatení do podania žaloby zaplatili žalovaní dňa 15.3.2019 sumu 10,37 eur a dňa 20.3.2019 sumu 92,03 eur, spolu teda 102,40 eur a po podaní žaloby vychádzajúc z ničím nespochybných tvrdení žalobcu v čiastočných späťvzatiach žaloby zaplatili mu ešte sumu spolu 925,70 eur (830,39 eur + 95,31 eur). Žalobca tvrdil, že žalovaní porušili svoje zmluvné povinnosti, prestali uhrádzať jednotlivé splátky riadne a včas, preto bol úver v súlade so zmluvou po zaslaní opakovaného upozornenia na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia zo dňa 27.12.2018 predčasne zosplatený, a to ku dňu 25.2.2019, čo žalovaným bolo oznámené listom - výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 25.2.2019.

3. Pri právnom posúdení uvedenej zmluvy a z nej uplatnených nárokov súd vychádzal z ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.).

4. Žalovaní namietali, že v prípade im poskytnutého spotrebiteľského úveru sa jednalo o bezúročný a bezpoplatkový úver z dôvodu absencie niektorých náležitostí zmluvy predpísaných v § 9 ods. 2 ZoSÚ, a tiež pre hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods.1 ZoSÚ. Súd sa prioritne venoval preskúmaniu tejto otázky, keďže v prípade preukázania hrubého porušenia povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ by už nebolo podstatné skúmať, či by sa nejednalo aj o prípad bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods.1 zákona, pričom výsledky vykonaného dokazovania priviedli súd k záveru, že je potrebné vychádzať z fikcie o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd zistil, že žalobca poskytol žalovaným vysoký úver napriek tomu, že vôbec nemal zistenú výšku ich príjmov. Žalobca sa ako na dôkaz odvolával na žiadosť o poskytnutie úveru, avšak v tej je na mieste, kde mala byť vyplnená a uvedená práve konkrétna výška najnižšieho čistého mesačného príjmu žiadateľa a spolužiadateľa o úver, výslovne napísané neuvedený. Žalobca za ďalší zdroj informácií na posúdenie bonity žalovaných označil report zo sociálnej poisťovne, ktorý ako dôkaz aj predložil (čl. 83 spisu), avšak ani ten neobsahuje údaj o výške príjmov žalovaných. Jeho obsah naopak len potvrdzuje, že žalobca v danom konkrétnom prípade hrubo porušil povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Súd vzhľadom na uvedené mal za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti žalobcu zistiť konkrétnu výšku príjmu žalovaných, keďže v žiadosti o poskytnutie úveru je tento výslovne zamlčaný, neuvedený (žalobca pritom takú žiadosť napriek tomu akceptoval, netrval na uvedenom údají) a je absolútne nezistiteľný aj z reportu Sociálnej poisťovne. V súdnej veci absentuje akýkoľvek údaj o čistom príjme spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyše predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Žalobca vôbec nezistoval ani výdavky žalovaných, predovšetkým výdavky na bývanie. Nepostačuje, ak bolo zisťované len ich úverové zaťaženie. Žalobca ničím nepreukázal svoje tvrdenie o skúmaní výdavkov žalovaných (minimálne na stravu, lieky, bývanie). Nemožno súhlasiť s jeho názorom, že skúmanie bonity bolo dostatočné, keď vôbec nezistil príjem žalovaných. Skúmanie bonity žalovaných zo strany žalobcu je potrebné považovať za úplne formalistické, hoci § 7 ods.1 zákona platí aj pre refinancujúce úvery.

5. V prejednávanej veci dospel súd k záveru, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaných v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z. z. v kontexte s § 7 ods.1 citovaného zákona, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Znamená to, že žalovaní majú žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 14.400,- eur, ktorej vyplatenie žalobca preukázal výpisom z účtu žalovanej v 1. rade.

6. Nedôsledné skúmanie bonity dlžníkov spôsobilo aj to, že nebolo možné úver predčasne zosplatiť. Právny úkon žalobcu o zosplatení je preto podľa § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný. Znamená to, že žalobca má nárok len na nezaplatené splátky splatné ku dňu rozhodnutia súdu. Prvá splátka bola podľa zmluvy splatná dňa 22.6.2018, splatnosť splátok bola dohodnutá k 22. dňu v mesiaci. Ku dňu rozhodnutia súdu tak bolo splatných 25 splátok, čo predstavuje sumu 6.000,- eur (25 x 240,- eur). Súd vychádzal z jednej splátky vo výške 240,- eur očistenej od úrokov a poplatkov (14.400,- eur : 60 splátok). Žalovaní do dňa vyhlásenia rozsudku zaplatili 2.666,13 eur (1.740,43 eur pred podaním žaloby a 925,70 eur po podaní žaloby), preto ich splatný dlh ku dňu vyhlásenia rozsudku činí 3.333,87 eur. Súd preto vyhovel žalobe len v tejto časti a vo zvyšku ju ako nedôvodnú zamietol. Žalovaní by mali pokračovať v splácaní úveru po 240,- eur mesačne až do dohodnutej doby konečnej splatnosti (22.5.2023).

7. Žalobca má nárok aj na úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. Žalobca uplatnil úroky z omeškania z celej zosplatennej sumy a nie z jednotlivých omeškaných splátok po 26.2.2019. Žalovaní však k tomuto dňu (teda do 26.2.2019) ešte neboli v omeškani so splátkami vo výške 13.209,97 eur. Súd preto priznal úroky z omeškania z celej prisúdenej istiny až odo dňa nasledujúceho po zročnosti poslednej priznanej splátky. Priznanie sankčných úrokov z jednotlivých splátok po 26.2.2019 by totiž bolo v rozpore s dispozičnou zásadou upravenou v § 216 ods. 2 CSP. Ani žalobcom žiadaný úrok z omeškania do dňa 25.2.2019 vyčíslený žalobcom vo výške 6,43 eur nebolo možné priznať, nakoľko žalobca pri jeho vyčíslení vychádzal z nesprávneho základu (žalovaní mali splácať len istinu bezúročného a bezpoplatkového úveru). Celkovo posúdenie omeškania žalovaných žalobcom do dňa 25.2.2019 a výpočet uplatneného úroku z omeškania tak boli zjavne nesprávne z dôvodu, že sa jednalo o bezúročný a bezpoplatkový úver, čo bránilo vyhovaniu žalobe v tejto časti.

8. Súd žalobu zamietol aj v časti požadovaného poplatku za poistenie vo výške 13,64 eur, nakoľko úver žalobcu je bezúročný a bez poplatkov a tak ani tento poplatok žalobcovi nebolo možné priznať.

9. O povolení splácať prisúdenú sumu v splátkach súd rozhodol podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP a povolil žalovaným platiť žalobcovi prisúdenú sumu s príslušenstvom v splátkach vo výške 100,- eur mesačne, keďže ide o primeranú výšku splátky k výške splatného dlhu, rešpektujúcu požiadavku spravodlivej ochrany práv tak na strane žalobcu, ktorý ako veľká banka nebude tým neprimerane zasiahnutý vo svojich pomeroch a právach, ako i žalovaných, a tiež požiadavku zohľadniť sociálne postavenie strán sporu.

10. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 256 ods. 1 a § 262 ods.1 a 2 CSP a náhradu trov konania pomerne rozdelil podľa pomeru úspechu strán vo veci. Vo vzťahu k pôvodne uplatnenému nároku, v časti o zaplatenie sumy 925,70 eur bolo konanie zastavené procesným zavinením žalovaných (žalobca v tejto časti žalobu vzal späť pre plnenie žalovaných v tejto výške po podaní žaloby), v uvedenej časti ho preto procesne treba považovať za úspešného. Za úspešného ho treba považovať aj čo do zaplatenia prisúdenej istiny 3.333,87 eur. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá a tam mali úspech žalovaní. Vo vzťahu k pôvodne žalovanej istine 13.107,57 eur je úspech žalobcu reprezentovaný sumou 4.259,57 eur, teda úspechom v rozsahu 32 % uplatneného nároku a úspech žalovaných v rozsahu 68 % uplatneného nároku. Po odpočítaní úspechu žalobcu v rozsahu 32 % od úspechu žalovaných v rozsahu 68 %, vznikol vo veci úspešnejším žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 36 %.

11. O vrátení súdneho poplatku bolo rozhodnuté podľa § 7 ods. 7 a § 11 ods. 3, 4, 6 a 10 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

12. Proti rozsudku voči výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania, v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd

rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu a priznal mu nárok na náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % zaplatených súdnych poplatkov.

13. Odvolanie podal z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

14. Namietal, že v danom prípade poskytol žalobca žalovaným úver za účelom refinancovania, čo znamená, že sa jednalo o spotrebiteľský úver bez výrazného navýšenia. Súd vyhlásil poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkový a vyslovil názor, že žalobca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie úveru. Žalobca v tejto súvislosti odkázal na § 7 ods. 25 písm. a), ods. 32 písm. a) a ods. 42 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Tiež poukázal na Opatrenie K. O. W. č. X/XXXX, ktoré v § 6a ods. 5 stanovuje, že limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu podľa odsekov 1 a 2 sa nevzťahuje na spotrebiteľský úver, ktorým sa splatí jeden existujúci spotrebiteľský úver alebo úver na bývanie alebo viac existujúcich spotrebiteľských úverov alebo úverov na bývanie, alebo ak ide o zmenu zmluvy o spotrebiteľskom úvere spočívajúcu v navýšení výšky spotrebiteľského úveru, ak v týchto situáciách výška poskytnutého spotrebiteľského úveru neprevyšuje súčet zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov o nižšiu z hodnôt a) 2.000,- eur, b) 5 % súčtu zostávajúcich výšok týchto existujúcich úverov. Suma zostatkov prenášaných úverov bola 13.720,- eur a žalovaní dostali nový úver vo výške 14.400,- eur, čo predstavuje navýšenie o 4,96 %, a teda ide o navýšenie, ktoré neprekročilo 5% súčtu zostávajúcich výšok existujúcich úverov.

15. Ďalej uviedol, že za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. V zmysle § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Banka povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 splnila. Žalobca preveroval bonitu žalovaných pred poskytnutím úveru a to jednak v žiadosti o poskytnutie úveru, v ktorej žiadateľ uvádza informácie o svojich majetkových pomeroch - aktívach i záväzkoch a lustráciou v registri bankových informácii za účelom preverenia záväzkov žiadateľa v bankových a nebankových spoločnostiach a lustráciou v W. V.. Zákonodarca alternatívnym spôsobom vymedzil, že za hrubé porušenie povinností podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca však riadne vykonal dopyt do úverového registra a W. V.. Poznamenal, že žiadny zákon ani predpis na ochranu spotrebiteľa nezakazuje a ani len neobmedzuje možnosť veriteľa poskytnúť klientovi viac úverov, veriteľ je obmedzená iba konaním s odbornou starostlivosťou. Vyvodenie záveru, že žalobca konal bez odbornej starostlivosti je absolútne neprijateľné. Na základe uvedeného tvrdenia by každý ďalší úver, ktorý si dlžník zoberie počas trvania iného úverového vzťahu bol konaním bez odbornej starostlivosti. Cieľom povinnosti konať s odbornou starostlivosťou je preskúmať bonitu klienta a posúdiť, či je schopný plniť si záväzky z ďalšieho úveru.

16. Keďže suma zostatkov prenášaných úverov bola 13.720,- eur a žalovaní dostali nový úver vo výške 14.400,- eur, čo predstavuje navýšenie o 4,96 %, a teda ide o navýšenie, ktoré neprekročilo 5 % súčtu zostávajúcich výšok existujúcich úverov, žalobca postupoval v súlade s Opatrením K. Č.. X/XXXX.

17. Žalovaní navrhli rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu ako vecne správne potvrdiť a priznať im nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18. Žalobca poukazuje na znenie ustanovení § 7 ods. 25 písm. a) a § 7 ods. 32 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktoré však nemajú žiadny vplyv na znenie § 7 ods. 1 tohto zákona. Z jeho dikcie jednoznačne vyplýva, že aj pri refinančných úveroch je veriteľ povinný skúmať bonitu spotrebiteľov a teda žalovaní považujú odkaz žalobcu na ustanovenie § 7 ods. 25 písm. a) a

§ 7 ods. 32 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vo vzťahu k predmetu sporu bez právneho významu.

19. Pokiaľ ide o Opatrenie K. O. W. Č.. X/XXXX zverejnené vo B. K.: Vestník K. - opatrenie K. Č.. X/XXXX čiastka 13/2018, žalovaní uviedli, že okrem žalobcu majú nevysporiadané záväzky voči celkovo 18 veriteľom, takže ich celková zadlženosť jednoznačne prevyšovala prípustnú mieru a preto žalobca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, pretože zjavne značne zadlženým klientom poskytol opätovne refinančný úver bez toho, aby náležite skúmal bonitu žalovaných a teda z úverového registra muselo byť žalobcovi zrejmé, že žalovaní sú značne zadĺžení.

20. Žalobca v následnom vyjadrení zotrval na tom, že kritérium 5 %-ného navýšenia zadlženosti z príslušného Opatrenia K. sa týka „prenášaných“ úverov, t.j. úverov vyplácaných z poskytnutej (navýšenej) sumy, a nie všetkých záväzkov žalovaných v danom čase. Okrem toho žalovaní neuviedli ich konkrétne záväzky s potrebným popisom, najmä časom poskytnutia príslušných úverov, preto nie je možné preveriť, či tieto neboli poskytnuté až po navýšení úveru, ktorého sa týka vyjadrenie žalovaných. Uvedené by hralo rolu vo vzťahu k rozhodnutiu v danom spore len v prípade, že by žalobca ako banka nepreveril bonitu s odbornou starostlivosťou, pričom žalobca toto overenie v konaní už preukázal.

21. Žalovaní v následnom vyjadrení zotrvali na svojich predchádzajúcich stanoviskách.

22. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

23. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu, v odvolacom konaní bol preskúmaný len výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok rozsudku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, výrok o zastavení konania v časti o zaplatenie 925,70 eur, ako aj výrok o vrátení súdneho poplatku, ktoré výroky napadnuté neboli, v odvolacom konaní preskúmané neboli a ako také nadobudli právoplatnosť (§ 367 ods. 2 CSP).

24. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

25. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

26. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávny právny posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva

na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

27. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovanými je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaní sú spotrebiteľmi, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo iných podnikateľských činností. Na predmetnú zmluvu je preto potrebné aplikovať prednostne ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách.

28. Súd prvej inštancie po preskúmaní spisu dospel k záveru, že v predmetnom prípade je poskytnutý úver postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, pretože pred poskytnutím spotrebiteľského úveru nebola skúmaná bonita žalovaných dostatočným spôsobom. S uvedenými závermi sa však vôbec nestotožnil žalobca v podanom odvolaní, preto odvolací súd sa zaoberal, či došlo k naplneniu vytýkaných nedostatkov súdom prvej inštancie, ako aj k naplneniu prípadnej sankcie spočívajúcej v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

29. Zákon o spotrebiteľských úveroch platný v čase uzatvorenia zmluvy upravoval v § 7 ods. 1 povinnosť veriteľa pred uzatvorením alebo zmenou spotrebiteľskej zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V prípade, ak veriteľ túto svoju zákonnú povinnosť zanedbá, zákon sankcionuje takéto konanie v zmysle § 11 ods. 2 nemožnosťou vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Zákon v tejto súvislosti ustanovuje tiež, že v prípade ak dôjde k hrubému porušeniu § 7 ods. 1, v takom prípade zákon sankcionuje takéto konanie veriteľa bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou poskytnutého úveru. Za hrubé porušenie povinnosti sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálnoekonomickej situácii spotrebiteľa a účelové použitie údajov o sociálnoekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je.

30. Zákon o spotrebiteľských úveroch ukladá veriteľovi pri skúmaní bonity klienta postupovať s odbornou starostlivosťou, pričom zákon neuviedol zákonnú definíciu tohto pojmu. Aj napriek absencii takejto zákonnej definície možno vychádzať z toho, že odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka a nepochybne kľúčovou je aj pri skúmaní bonity klienta využívať aj verejne dostupné informácie, ako napr. štátom zverejňované údaje o životnom minime, existenčnom minime a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

31. Vzhľadom na uvedené ustanovenie možno od žalobcu ako veriteľa požadovať preukázanie bonity klienta, teda v uvedenom prípade bolo na žalobcovi ako veriteľovi, aby preukázal, že si svoje povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov splnil, teda, že si v uvedenom prípade splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

32. Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak zo Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru, ako aj z lustrácií v úverovom registri a v W. V., avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaných. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaných, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaných, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaných, ako napr. ich celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol vytvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných potrebnej pre posúdenie ich schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si

povinnosti žalobcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaných splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.

33. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 v zmysle ktorých: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznaťelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

34. Vzhľadom na vyššie uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, teda, že nesplnenie povinnosti žalobcu ako veriteľa v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch má za následok, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, teda, že žalovaní sú tak povinní vrátiť len sumu, ktorá im bola reálne poskytnutá, t.j. sumu 14.400,- eur, avšak v rozsahu splatných splátok ku dňu rozhodnutia súdu, t.j. 6.000,- eur. Keďže žalovaní uhradili žalobcovi sumu 2.666,13 eur, tak im ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie ostávalo na istinu splatných splátok zaplatiť ešte 3.333,87 eur, preto súd prvej inštancie rozhodol správne, ak žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

35. Odvolací súd pripomína, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (F. Y. c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (F. c. Grécko z 29. mája 1997, Z. c. Francúzko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (S. c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

36. Ostatnými odvolacími námietkami žalobcu sa odvolací súd bližšie nezaoberal, pretože z podaného odvolania nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by odvolateľ mohol tieto námietky relevantne uplatniť.

37. So zreteľom na to, že správny je aj výrok napadnutého rozsudku o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na správne a výstižné dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP).

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalovaní, ktorí mali v odvolacom konaní plný úspech, majú nárok na náhradu trov tohto štádia

konania proti žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v odvolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá ma vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).